

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

Брой 5 (499) година XXXVIII

12 октомври 2020 година

Отново рекорден брой първокурсници

Близо 4000 новоприети студенти в Университета

Изключително успешна кандидатстудентска кампания въпреки сложната обстановка беше проведена в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Рекорден прием имаше през миналата година, а през настоящата резултатът е още по-добър. Данните говорят за големия интерес и за утвърдения авторитет на нашето висше училище – факт, който е видим от дълго време. До момента в 105-те специалности са приети 3162 студенти държавна поръчка и 781 студенти платено обучение, но в специалностите, в които има свободни места, приемът продължава.

На стр. 13

Стр. 2

Въпреки необичайния формат откриването на новата учебна година премина в духа на традициите на пловдивската алма матер

В Броя ще прогледете още:

- Академичният съвет избра за първи път омбудсман на Пловдивския университет
- Студент от Юридическия факултет е избран за български младежки делегат към ООН

- Пловдивският университет посрещна чуждестранни студенти от седем страни по програмата „Еразъм+“
- Тайнството, наречено Любов. Неизвестно писмо от Яна Язова до проф. Александър Балабанов

Въпреки необичайния формат откриването на новата учебна година премина в духа на традициите на пловдивската алма матер

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ откри новата академична 2020/2021 година с дистанционна церемония. „Нетрадиционният формат на церемонията по откриване на академичната година бе наложен от грижата ни за здравето на студентите“, подчерта доц. д-р Мария Стоянова, заместник-ректор по учебната дейност на ПУ „Паисий Хилендарски“. Доц. Стоянова представи ръководството на Пловдивския университет: проф. д-р Румен Младенов – ректор на Университета, проф. д-р Теменужка Йовчева – заместник-ректор по научноизследователска и издателска дейност, проф. д.п.н. Румяна Танкова – заместник-ректор по система за наблюдение, управление и постоянен контрол на качеството на обучението и академичния състав, доц. д-р Надя Чернева – заместник-ректор по международно сътрудничество, академична мобилност, връзки с обществеността и протокол, проф. д-р Антон Илиев – заместник-ректор по информационна инфраструктура и акредитационни процедури, проф. д.п.н. Веселин Маргаритов – помощник-ректор по спортна дейност.

Академичното ръководство на Пловдивския университет. От ляво надясно: ректорът проф. Румен Младенов, заместник-ректорите – доц. Мария Стоянова, проф. Теменужка Йовчева, проф. Румяна Танкова, доц. Надя Чернева, проф. Антон Илиев, помощник-ректорът проф. Веселин Маргаритов

специалността „Психология“ Светослава Георгиева, приета с максимален бал. Мисъл, грижа, уважение към процеса на обучение, труд и постоянство пожела на колегите си първокурсничката. Специално подготвен кратък филм направи новоприетите студенти свидетели на ритуалите по предаването на знамето и символите на ПУ „Паисий Хилендарски“ от absolventите на първокурсниците и демонстрира съвременната университетска материална база.

На всички студенти, преподаватели и служители от пловдивската алма матер пожелаваме хубава, здрава и успешна нова академична година! Нашият специален поздрав към тях е стихотворението на полската поетеса Ева Липска в превод на поета Георги Николов.

„Пловдивски университет“

Ева Липска

КЛАС I

Защо Робеспьер пак закъснява за час
и дисциплината след звънеца разстройва
с тоя номер – без глава да се появява пред нас?
Май съвсем се отпусна. По биографии – двойка.

Защо Омир не познава строежа на атома
и пред всеки въпрос си затваря очите?
Тъй едва ли нещо ще влезе в главата му:
да кажем това на разтревожените родители.

Кой на Моцарт е разрешил навънка да зяпа?
Пък и Айнщайн защо ли го блъсва внезапно
и гледайки празното място, киска се няма –
невярващ във грехове, вярващ в теорията си само?

Защо Ман (Томас!) лъже, че цялата тази задача
сам е решил? С майка си утре! Къде се намира!?
Защо Платон на урока със закуска се влачи?
Лаура няма ли да остави Петрарка на мира!

Да възпитавам такъв клас
вече не мога.
Даже на глобуса свят му се вие –
няколко острова през часа си изгуби.
– Къде е дежурният по история?
– Херодот избяга от час.

Превод от полски: Георги Николов

Предаване на символите на Университета от absolventите на първокурсниците (снимката е архивна)

Проф. д-р Румен Младенов се обърна към първокурсниците, като ги увери, че изборът да продължат образованието си в Пловдивския университет, е не просто правилен, а е избор да се обогатяват и усъвършенстват в класически университет, съчетаващ традиция и модерност, приемственост и креативност в отстояването на граден с десетилетия академичен авторитет. Ректорът на Пловдивския университет припомни, че през 2021 г. Университетът ще отбележи 60-годишния си юбилей. „Знаковата година ще припомни академичните постижения на преподавателите и възпитаниците и ще очертае новите хоризонти в развитието на един от най-предпочитаните университети в България. Всеки факултет ще има възможност да представи своята уникалност чрез ефективни образователни практики, научноизследователски проекти, актуални изследвания и активно взаимодействие с бизнеса“, обясни проф. Младенов. Във връзка с разпространението на COVID-19 проф. Младенов успокои студентите, че Пловдивският университет разполага с всички ресурси за провеждане на хибридно обучение – присъствено и в електронна среда, без компромиси в качеството. „Вярвам, че имаме сили да се справим с предизвикателствата на времето, че трудностите ще ни обединят и направят по-силни и по-мъдри“, каза в заключение ректорът на Пловдивския университет.

Видеопоздравления по случай откриването на новата академична година отправиха кметът на Пловдив Здравко Димитров и зам.-кметът по образование и бизнес развитие Стефан Стоянов. Поздравителни адреси изпратиха кметът на район „Централен“ Георги Стаменов и ректори на висши училища в България. От името на първокурсниците приветствие поднесе студентката от

Приветствия към академичната общност на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

ПРОФ. Д-Р РУМЕН МЛАДЕНОВ – РЕКТОР НА УНИВЕРСИТЕТА

Уважаеми колеги, скъпи студенти,

Щастлив съм да ви поздравя по случай началото на новата академична 2020/2021 година.

Позволете ми да се обърна най-напред към първокурсниците.

Мили момичета и момчета, искам да ви уверя, че направеният от вас избор да продължите образованието си в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, е не просто правилен. Това е избор да се учите, обогатявате и усъвършенствате в класически университет, съчетаващ традиция и модерност, приемственост и иновативност, университет, запазил с десетилетия граден академичен авторитет.

През новата академична година Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ ще отбележи 60 години от създаването си. Знакови събития ще припомнят академичните постижения на преподаватели и възпитаници и ще очертаят новите хоризонти в развитието на един от най-предпочитаните университети в България. Всеки факултет ще има възможност да представи своята уникалност чрез ефективни образователни практики, научноизследователски проекти, актуални изследвания и активно взаимодействие с бизнеса.

Непредсказуемото развитие на ситуацията с разпространението на коронавируса ни поставя пред сериозни изпитания. Пловдивският университет разполага с всички ресурси, позволяващи провеждане на хибридно обучение – присъствено и в електронна среда, без компромиси в качеството. Вярваме, че имаме сили да се справим с предизвикателствата на времето, че трудностите ще ни обединят и направят по-силни и по-мъдри.

Уважаеми колеги, обявявам новата 2020/2021 академична година за открита и желая здраве на вас и вашите близки, наситен с приятни емоции студентски живот и вдъхновяващи успехи! Сбъднете мечтите си!

СВЕТΟΣЛАВА ГЕОРГИЕВА – ОТ ИМЕТО НА ПЪРВОКУРСНИЦИТЕ, ПРИЕТА С МАКСИМАЛЕН БАЛ В СПЕЦИАЛНОСТТА „ПСИХОЛОГИЯ“

Скъпи състуденти първокурсници, искам да ви поздравя по случай началото на новата академична 2020/2021 година в Пловдивския университет. Пожелавам на всички ни следващите години да бъдат изпълнени със смисъл, с грижа към нас самите, с уважение към избраните дисциплини и към преподавателите ни. Нека следваме мечтите си, но да не забравяме, че всичко в живота се постига с труд и постоянство. Поздравявам ви за направения от вас избор – да учите в Пловдивския университет, който за мен лично даде една прекрасна академична основа.

Успех на всички колеги през следващата година!

ЗДРАВКО ДИМИТРОВ – КМЕТ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ

За мен е удоволствие да ви поздравя за новата учебна година и да ви пожелаая на добър път. Вече 60 години Пловдивският университет обучава студенти и им дава възможност за професионално развитие. В лицето на новия ректор, проф. Младенов, и ръководството ние виждаме един двигател за по-добро бъдеще на младите студенти и тяхното кариерно израстване.

С подкрепата на Община Пловдив предстои да създадем и университетски алианс в Пловдив, който да изгради силна връзка между науката, бизнеса и младите хора. Защото именно иновативните млади хора са бъдещето на нашия град.

Бъдете здрави и постигайте успехи, бъдете любознателни и черпете от мъдростта и опита на своите учители! Те са хората, които ще ви дадат най-ценните съвети и ще ви напътстват по пътя на познанието. Пожелавам ви успех и целеустременост! На добър час!

СТЕФАН СТОЯНОВ – ЗАМЕСТИК-КМЕТ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ ПО ОБРАЗОВАНИЕ И БИЗНЕС РАЗВИТИЕ

Уважаеми г-н Ректор, уважаеми професори, скъпи студенти,

Честито започване на учебната година!

Пожелавам ви въпреки необичайната ситуация, в която трябва да работим и учим тази година, университетът да продължава да има много успехи и да продължава да вдъхновява своите студенти да бъдат добри професионалисти и добри граждани.

Пловдивският университет е ключова институция за Пловдив, за икономиката на областта и страната и всички ние много се радваме на успехите и на развитието на университета през последните години. Важно е през 21. век, когато процесите в обществото и в икономиката са толкова динамични, особено в последните 13 години, когато България вече е пълноправен член на Европейския съюз, на НАТО, членуваме във всички големи световни клубове, да имаме все по-конкурентно висше образование, което бързо да се адаптира към промените в икономиката, и да успяваме да подготвим повече квалифицирани кадри, които да се включват бързо в активната икономика и обществения живот.

Надявам се да продължим да бъдем добри партньори и заедно да развиваме Пловдив като едно от най-добрите места за живеене, като водещ индустриален център в страната и като бързо развиваща се икономика, която дърпа България напред. Успех!

Деканът на ХФ доц. д-р Веселин Кметов:

Нашият дълг и призвание като химици е да управляваме веществото за благо на човека и в защита на ресурсите на природата

– Доц. Кметов, честита нова академична година!

– Благодаря! Честита да е на всички студенти и преподаватели и нека да е пълноценна и успешна въпреки извънредната обстановка с COVID-19.

– Химическият факултет посреща новата учебна година в изцяло реновирана сграда – мечта за няколко поколения. Какво е усещането да осъществиш една такава голяма мечта, особено като знаеш разликите между новото и старото? Като декан на ХФ какво още бихте си пожелали?

– Отново благодаря! Да. Преминехме през труден период – на 1 юли 2019 г. стартираха строително-ремонтните работи в изпълнение на обществената поръчка: ИНЖЕНЕРИНГ (ИЗРАБОТВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКИ ПРОЕКТ, СТРОИТЕЛСТВО И УПРАЖНЯВАНЕ НА АВТОРСКИ НАДЗОР) ЗА РЕМОНТ И ПРЕУСТРОЙСТВО НА СТРОЕЖ: „СГРАДА НА ХИМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ“, РОП

00858-2019-0005 и договор за инженеринг на инвестиционен проект с ВЪЗЛОЖИТЕЛ ПУ „Паисий Хилендарски“ и ИЗПЪЛНИТЕЛ „БАУ СИСТЕМ“ ООД – Пловдив. До март месец на 2020 г. се реализира мащабна реконструкция и модернизация на цялата сграда. Сложността на ремонта бе, че той се проведе в условия на съхраняване на апаратура, стъклария, химикали и инвентар, който остана в сградата и трябваше да бъде консервиран, съхранен и след това отново възстановен за експлоатация. Поздравявам колегиума за извънредните усилия, с които местихме, нареждахме и преподреждахме тонове инвентар. Резултатът обаче е налице, вече не се срамувам като декан да покана колеги и от чужбина в нашия факултет, да организираме отворени врати с ученици и кандидат-студенти. Върнахме си самоуважението, че сме част от модерния свят и че уважаваме студентите, като им предоставяме качествено образование в адекватна и естетична работна среда. Благодаря на изпълнителя „БАУ СИСТЕМ“ за професионално свършената работа и за това, че подходиха с разбиране към нашите претенции. Изключително съм радостен, че уникалната апаратура за милиони, с която разполага Химическият факултет, отново бе съживена и пусната в експлоатация. Аудиториите, семинарните зали и лабораториите сега са приветливи и функционални. Остана да търсим средства за подмяна на лабораторните камини и вентилацията, за което ще продължа да се боря. Благодаря на МОН за отпуснатите целеви средства, благодаря на ръководството на ПУ за разбирането и подкрепата, за да осъществим този тежък, но необходим ремонт. Бяхме планивали за 22 март – Първа пролет, да организираме официално откриване на сградата, но извънредната обстановка попречи това да се случи. На 28 септември открихме учебната 2020 – 2021 година само с първокурсниците, и то, две отделни тържества, за да няма струпване в обновената 12-а аудитория. Винаги съм твърдял, че ремонтът и модернизацията на сградата на факултета, макар и изключително важни, НЕ СА ЦЕЛ. Те са

средство, чрез което факултетът ни да постига целите си като национално значимо постижение и авторитетно академично звено в рамките на ПУ.

На въпроса Ви – какво още бих си пожелал – мотивирани и амбициозни студенти, които с успешното си бъдеще да върнат многократно това, което влагаме в тяхната подготовка и обучение. Ние бяхме затруднени да проведем активна кандидат-студентска кампания, въпреки това имаме над 100 записани първокурсници (резултат, непостиган от 2015 г.). Радвам се, че държавата осъзнава необходимостта от развитие на химичното направление и от тази година ще поеме таксите за обучение на първокурсниците. Решението на факултета ни е да водим присъствена форма на обучение, като дадем приоритет на лабораторните упражнения през първите седмици на семестъра, за да сме готови да преминем към дистанционна форма, ако ситуацията го наложи и от „зелена“ преминем в „червена“ епидемиологична обстановка.

– Една академична институция е преди всичко дух – това са преподавателите, студентите и служителите, дори и тези, които вече не са в Университета. Няколко думи за академичния дух в Химическия факултет.

– Напълно съм съгласен с Вас. Както казах, модерните сгради и скъпите апарати са нищо, ако не служат на хора, които да ги ползват, и то за постигане на високохуманни цели. За съжаление, доминираща нагласа е да се мисли за химията като злина. Ние непрекъснато се борим срещу тази стигма. Химията е централна наука и без нея няма бъдеще не само за химическата индустрия, а и за медицината, за фармацевтиката, хранителната и аграрната наука, енергетиката, електрониката и много други сектори на икономиката и бита. Нескромно бих причислил символа на човешкия дух – Прометей, като един от най-значимите химици. Огънят е

Новата академична учебна година във Филиала на Пловдивския университет в Смолян

Доц. д-р Русалена ПЕНДЖЕКОВА-ХРИСТЕВА

На 25 септември 2020 г. Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ за първи път в своята история откри неприсъствено новата академична година. Във Филиала на Пловдивския университет в гр. Смолян поради специфичните природно-географски и климатични условия в Смолянска област учебният процес започна по-рано – на 14 септември 2020 г. Първокурсниците бяха посрещнати от координаторите по специалности, които им връчиха студентските книжки и проведоха първите срещи с тях от оперативен-информационен характер.

Акредитираният държавен прием във Филиала в Смолян е реализиран изцяло и дори е преизпълнен, а незаети места няма. Напълно са заети бройките в редовната форма на обучение, държавна поръчка, във всички специалности във филиала: „Начална училищна педагогика с чужд език“, „Български език и английски език“, „Български език и история“, „История и география“, „Информационни технологии, математика и образователен мениджмънт“, „Математика, информатика и информационни технологии“ и „Биология с екотуризъм“. Също така са приети и 23 студенти в специалността „Маркетинг“, задочно, платено обучение.

Тази година всички пет специалности от професионалното направление 1.3. Педагогика на обучението по... се радваха на особен интерес от страна на кандидат-студентите, а новоприетите студенти в тях са повече от планираните бройки. Това се дължи на приетото Постановление № 137 от 25 юни 2020 г. за приемане на Списък на професионални направления и защитени специалности по чл. 95, ал. 7, т. 8 от Закона за висшето образование.

Освобожданието от такси на студентите, които ще се обучават в тези специалности, както и осигурената възможност да получават по две държавни стипендии са допълнителен стимул за засилване на интереса към тях.

Със своята 58-годишна история Филиалът в Смолян има утвърдени и доказани традиции в обучението на учители. За това допри-

Студенти и преподаватели от Филиала на ПУ в Смолян

нася ползотворното и дългогодишно партньорство с базовите училища в града, които осигуряват практическото обучение на бъдещите учители. Безспорен факт е, че по-голямата част от студентите на Филиала в Смолян намират професионална реализация в училищата на територията на област Смолян.

В пряка връзка с това и с качеството на предлаганото обучение във Филиала са ежегодно постигнатите високи резултати на учениците от Смолянска област на националните външни оценявания, чиито учители в по-голямата си част са възпитаници на Филиала. Именно реализацията им като учители допринася за лидерските позиции на област Смолян в образователната сфера в последните години, окачествявана като *образователно чудо* и *образователен феномен*.

Анализът на резултатите от проведените анкети с кандидат-студентите сочи, че за поредна година кандидатстващите са предимно от региона и са избрали да се обучават във Филиала по лични убеждения и по първо желание поради качеството на предлагания образователен продукт.

В тази връзка е важно да бъде отбелязано, че Филиалът на ПУ в Смолян е важен актив и играе съществена роля в регионалното развитие на Южния централен район (област Смолян) по отношение на образованието.

Нашият дълг и призвание...

➔ От стр. 4

химичен процес на окисление на горивото и това, че хората сме го подчинили да ни служи, а не да изпепелява в пожари, е пример как човешкият дух и познание може да властва над материята. Това е нашият дълг и призвание – да управляваме веществото за благо на човека и в защита на ресурсите на природата. Химическият факултет успешно носи духа на Прометей. Горди сме с постигнатото от колегите преди нас, стремим се да бъдем достойни техни последователи и да гледаме с увереност в бъдещето.

– Вашето пожелание към академичната общност на Пловдивския университет?

– Факултетът ни е най-малобройният в семейството на ПУ, но винаги се е чувствал уважаван и подкрепян от нашия Университет, без който не би и съществувал. Историята е показала, че пред търсещия знания и умения човешки дух не може да има прегради. Затова пожелавам на всички студенти, преподаватели и колеги от Университета дръзновение и хъс за постигане на високи резултати! Нека бъдат здрави и опазят здрави своите близки!

НА ДОБЪР ЧАС!

Интервю на Тильо Тилев

ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ ОТ СВЕТА НА ГЕОМЕТРИЯТА

- Един от най-изтъкнатите учени в областта на геометрията е Евклид. Откритите от него закони и принципи и досега са в основата на тази наука, като той самостоятелно доказал 465 геометрически теореми.

- Днес в математиката съществуват различни неевклидови геометрии. Те не се използват във всекидневието, но помагат да се разрешат редица сложни проблеми в другите науки.

- В геометрията на Лобачевски сборът от ъглите в триъгълника е по-малък от 180°. В геометрията на Риман сборът от ъглите в триъгълника винаги надхвърля 180°.

- Основите на фракталната геометрия били заложили от гениалния Леонардо да Винчи.

- За най-важни сред всичките си постижения Архимед е смятал изчисляването на обемите на конуса и кълбо, вписани в цилиндър. Обемът на конуса е 1/3 от обема на цилиндъра, докато обемът на кълбото е 2/3. Той толкова се е гордеел с откритието си, че е пожелал на надгробния му камък да е изобразено кълбо, вписано в цилиндър.

- След като Питагор извежда теоремата си, той и учениците му преживяват такъв шок, че решават, че светът вече е познат и остава само да го обяснят с числа.

- Древногръцката дума „конус“ се превежда като борови шишарка.

ПУ и „Клъстер Тракия икономическа зона“ творят приложна наука – бъдещето на българската икономика

Създаване на иновативни продукти чрез партньорство на науката и бизнеса. Този лийтмотив прозвуча в изказванията на присъстващите при връчването на 1 август 2020 г. на удостоверение за приемането на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за асоцииран член на „Клъстер Тракия икономическа зона“ (КТИЗ). Екипът на сдружението осъществява оперативното ръководство на най-мащабната и устойчиво развиваща се индустриална зона в Източна Европа – Тракия икономическа зона (ТИЗ). Инж. Пламен Панчев, основател на ТИЗ и председател на Клъстера, връчи удостоверението на ректора проф. д-р Румен Младенов.

Официалното легитимиране на партньорството бе единодушно подкрепено от Академичния съвет на ПУ, съобщи проф. Младенов. „Надявам се нашите студенти да имат професионална реализация в ТИЗ, да останат в Пловдив, тук да създадат семейства и деца и градът да просперира. Ще сме щастливи, ако нашият университет заедно с клъстера допринесе за това общо благо“, произнесе кратко емоционално слово проф. Младенов. Заместник-ректорът проф. Теменужка Йовчева допълни, че сега се прави най-голямата крачка в осъществяването на политиката на ПУ в посока образование – наука – бизнес. Тя изтъкна, че голяма част от 28-те научни направления във висшето учебно заведение са водещи сред университетите в страната. „Базата ни е изключително добра, имаме научния капацитет и поемайки ръката на бизнеса, ще осъществим нещо уникално в България, за да останат младите хора в родината ни“, подчерта проф. Йовчева.

„Днешният акт е логичен завършек на един дългогодишен целенасочен и упорит труд на много хора от ПУ и ТИЗ. Почти 10 години на натрупване, на създаване на взаимно доверие като партньори. Сега официализирането на отношенията ни дава увереност, по-големи възможности и ни прави добър пример за сътрудничество с бизнеса“, допълни заместник-ректорът доц. д-р Надя Чернева.

Подробности за съвместната дейност на Университета с КТИЗ разкри и директорът на Центъра по технологии в ПУ проф. д-р Илия Илиев. „Чрез това партньорство осъществяваме пряка връзка между бизнеса и научния потенциал на университета. Научният потенциал предполага развитие в областта на иновациите, имаме какво да покажем – не само като нова техника, една част от която е уникална за България и е конкурентоспособна на световния пазар за разработване на иновации. Имаме и най-ценния ресурс – капацитета на научните работници“. Проф. Илиев припомни, че заедно с Медицинския университет в Пловдив Пловдивският университет изгражда един от малкото извънстолични центрове по компетентност и на тази база двете висши училища могат да развият съвместни дейности с бизнеса. Той изтъкна и ролята на инж. Панчев за осъществяването на контакти с водещи фирми, с които

Проф. Румен Младенов и инж. Пламен Панчев след подписване на договора за сътрудничество

скоро ПУ започва съвместно производство на прототипи. Проф. Илиев съобщи: „Финализираме създаването на фирма на университета, чрез която можем да продаваме и да участваме в реалния бизнес с нашата интелектуална собственост. Сертифицирането на лабораториите в Центъра по компетентност ще ни даде видимост на пазара. Ще можем да предлагаме нашите научни разработки на бизнеса. Ние сме класически университет, който тепърва намира мястото си в иновациите, в приложната наука. Имаме много специалности и факултети, които трябва да бъдат интегрирани за осъществяването на тази цел“, смята проф. Илиев. Той даде конкретен пример – за развитието на Центъра по технологии помощ е оказал доц. Атанас Владиков от Факултета по икономически и социални науки на ПУ, огромна е ролята на проф. Невена Милева за Центъра по компетентност.

„Факт е, че в Пловдив успяхме да създадем работеща връзка между отделните университети. Ние не сме конкуренти, ние се допълваме“, изтъкна ректорът проф. Младенов.

„В партньорството, създадената симбиоза между университетите и бизнеса, в приложната наука е бъдещето на българската икономика. Имаме проекти, по които работим заедно, и се надяваме на скорошни резултати. Така ще станем по-забележими за останалия свят. Когато вода тук чужденци, виждам тяхната изненада от това, че сме надминали очакванията им“, завърши обнадеждаващо срещата инж. Пламен Панчев.

Катедра „Теология“ и Дирекция „Социални дейности“ към Община Пловдив ще си сътрудничат

На 23.07.2020 г. в Община Пловдив беше подписано споразумение за сътрудничество между катедра „Теология“ на Философско-историческия факултет и Дирекция „Социални дейности“.

Споразумението има за цел да регламентира съвместните дейности на студентите и преподавателите в специалността „Теология“ с различни социални институции в Пловдив (домове за стари хора, детски домове, институции за хора с увреждания и др.).

Заместник-кметът по европейски политики и социални дейности инж. Анасти Тимчев подчерта важноста на включването на

младите хора в реална работна среда още от началото на тяхното обучение и шанса те да допринесат за излизане от формалните рамки на предоставяните социални услуги чрез своя ентузиазъм и енергия, а специално студентите теолози – и чрез специфичната духовност в отношението си към самотата, болката и страданието.

Проф. Мария Шнитер – ръководител на катедра „Теология“, благодари за традиционната подкрепа от Община Пловдив и изрази увереност в перспективите за постигане на реални резултати от бъдещото сътрудничество.

Академичният съвет избра за първи път омбудсман на Пловдивския университет

На свое заседание, проведено на 28.09.2020 г., Академичният съвет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ на основание чл. 136, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на ПУ избра доц. д-р Христо Паунов за университетски омбудсман. Той бе номиниран от Общото събрание съответно на Юридическия факултет и на Факултета по математика и информатика.

Христо Паунов живее и работи в град Пловдив. Завършил е средното си образование в Образцовата математическа гимназия „Акад. Кирил Попов“. Висше образование по специалността „Право“ завършва в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. През 1999 г. след конкурс започва работа в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“, където работи и сега в катедра „Публичноправни науки“.

Чете лекции по конституционно право, парламентарно право, конституционни основи на публичната администрация, конституционни основи на международните отношения, омбудсман и други. Участвал е в работата на Правните клиници и координира дейността на Студентския клуб по международно хуманитарно право към ЮФ на ПУ. Ръководител е на магистърската програма „Публична администрация“. Член е на редакционната колегия на списание „Studia Iuris“ – специализирано юридическо онлайн издание на Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Водил е също така и курсове по основи на правото и правно регулиране на бизнеса в Европейското висше

Доц. Христо Паунов

Университетският омбудсман осъществява своята дейност въз основа на законите, Правилника за устройството и дейността на ПУ и правила за неговата дейност, приети от Академичния съвет. Съгласно с ПУД на ПУ университетският омбудсман подкрепя, подпомага и се застъпва за правата на членовете на академичната общност, включително като съдейства за благоприятно уреждане на възникнали вътрешноуниверситетски спорове, както и с трети, външни за Университета лица и организации. Мандатът му е 4 години, започва да тече от момента на избирането му, като омбудсманът може да бъде преизбиран за не повече от два последователни мандата.

училище по икономика и мениджмънт.

Защитил е дисертационен труд в Института за държавата и правото при Българската академия на науките и има придобита научна степен „доктор по право“. Доцент е по конституционно право в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. От 2017 до 2019 г. е бил заместник-декан на ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Христо Паунов има обществена активност, свързана с професионалната му насоченост и научно-преподавателската му дейност. Той е член на Националния съвет на Българския Червен кръст. Бил е член на националната Етична комисия по трансплантация (2010 – 2015 г.) и председател на Българския младежки Червен кръст (2000 – 2002 г.). През 2013 г. е издадена книгата му „Ревизия на Конституцията на Република България“, а през 2016 г. – книгата „Държавни символи“.

Участвал е в конференции, семинари, обучения и специализации в България, Швейцария, Великобритания, Австрия, Италия и Полша. Има публикации в специализирани списания и сборници, както и в периодичния печат. Участва като член на научни журита в процедури по придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във висшите училища в Република България.

Пловдивският университет посрещна чуждестранни студенти от седем страни

На 27.09.2020 г. ПУ „Паисий Хилендарски“ стана домакин на срещата на представителите на ESN – Пловдив, с чуждестранните студенти от Медицинския университет, Пловдивския университет и Аграрния университет, които ще се обучават по програмата „Еразъм+“ в града през академичната 2020/2021 година.

Erasmus Student Network (ESN) е най-голямата студентска доброволческа асоциация в Европа. Тя подпомага пристигащите на академичен обмен студенти, като се опитва да направи техния престой по-лесен и по-приятен. Организацията работи на принципа „Students helping students“ и включва млади, активни хора, които желаят да се развиват, могат да поемат отговорност и обичат да се забавляват.

На събитието „Еразъм“ студентите от Испания, Италия, Франция, Португалия, Белгия, Полша и Турция се запознаха един с друг, научиха за структурата и основните функции на ESN, намериха отговори на вълнуващите ги въпроси и получиха информация за предстоящи събития, организирани от доброволците: посещения на музеите в Пловдив, многобройни партита, вечери на националната кухня, различни игри и екскурзии в страната и чужбина, целящи по-бързото и безпроблемно социално интегриране и

адаптация към новия начин на живот.

Доц. д-р Надя Чернева – заместник-ректор по международно сътрудничество на Пловдивския университет, приветства студентите и им пожела здраве, успех и незабравими спомени от месеците, прекарани в Пловдив.

Момент от срещата на „Еразъм“ студентите с доц. Надя Чернева

Резултатите от проект в помощ на учители,

На 16 септември 2020 година в хотел „Империял“, Пловдив, бяха представени резултатите по проекта „Спорт за всички“ – ST4ALL, 590416-EPP-1-2017-1-BG-SPO-SCP, съфинансиран по програмата „Еразъм+“ на ЕС. Координатор на проекта и домакин на събитието „Подкрепа за учители и треньори за планиране и организиране на приобщаващи спортни дейности“ бе Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ в лицето на преподаватели от Педагогическия факултет. Проектът стана възможен и благодарение на партньорските организации: Националната асоциация на работещите с хора с увреждания (НАРХУ) в България, Спортната асоциация за хора с увреждания в Хърватия, Университетът Иноню – факултет по физическо възпитание и спорт в Турция, Асоциацията в областта на доброволците (VAEV) в Австрия, Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, Пловдив, TOLBO VZW, Белгия.

Градината на хотел „Империял“ събра участниците в проекта – специалисти в областта от България и чужбина. Присъстваха заинтересовани гости и активно спортуващи деца и младежи с увреждания.

Събитието откри проф. д-р Невена Милева – декан на Физико-технологичния факултет и главен експерт по проекти, научни и приложни програми на Пловдивския университет, която се обърна с благодарност към екипа, координирал проекта, и сподели специалното си отношение към ценността на приобщаващото образование.

Момент от откриването на форума. От ляво надясно: Мария Горанова, проф. Невена Милева, Таня Илиева

Сред гостите присъстваше и проф. д-р Владимира Ангелова – декан на Педагогическия факултет. Тя изрази радостта си от участието в проекта на свои колеги педагози и вяра, че заедно можем

Проектът „Спорт за всички“

В основата на проекта „Спорт за всички“ (ST4ALL - 590416-EPP-1-2017-1-BG-SPO-SCP), чийто срок за реализация обхваща периода 1.01.2018 – 31.10.2020 година, стои повишаването на достъпността на спортните дейности, така че да могат да участват всички.

ИНТЕЛЕКТУАЛНИ РЕЗУЛТАТИ (ИР) НА ПРОЕКТА:

- **ИР1 – База данни с приобщаващи спортни практики в училища/младежки организации** – предоставя преглед на приобщаващите спортни практики (около 500) в Европа, като се подчертава необходимата адаптация според различните видове увреждания – физически увреждания, увреждане на слуха, зрителни затруднения, обучителни трудности и други.

- **ИР2 – ST4ALL учебна програма и учебни материали**

Разработени са 15 учебни раздела, допълнени с практически видеа. Сред тях са заглавия като:

- Как да разбираме бариерите пред приобщаването
- Как да общуваме с ученици с увреждане
- Адаптирано обучение
- Как да се разработят приобщаващи упражнения, в които участват ученици с увреждания и ученици без увреждания
- Обучаване на ученици с увреждане – случаи от практиката, и др.

- **ИР3 – Мобилен и онлайн инструмент за самооценка в подкрепа на учи-**

теля/треньора при оценяването на изучения материал – инструментът дава възможност на учащите да проверят нивото си на подготовка и компетентност относно приобщаването на хората с увреждания в спортни дейности в училище и извън него.

- **ИР4 – Мобилен инструмент за обучение, интегрирано чрез онлайн портал** – достъпно за устройства с Android операционна система и позволява бърз достъп до учебните материали, както и онлайн самооценка на придобитите знания, умения и компетенции.

QR код към мобилното приложение за Android

Кой може да се възползва?

- Учители по физическо възпитание и спорт и класни ръководители, които искат да приложат подходите на приобщаващото образование в часа;
- Членове на семейства, които искат да практикуват спортни дейности със своите деца с увреждания и по този начин да използват свободното си време за насърчаване на активен начин на живот;

- Младежки лидери и членове на младежки организации, които искат да организират приобщаващи спортни дейности.

За контакти:

Таня Илиева – координатор на проекта Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
ул. „Цар Асен“ 24
4000 Пловдив, България
tanya.ilieva@uni-plovdiv.bg
www.st4all.eu; fb.me/ST4ALL

Треньори и родители на деца с увреждания

Световният шампион по гимнастика
Йордан Йовчев

да начертаем промяната в приобщащото спортно образование за деца в неравностойно положение.

В приветствието си проф. д.п.н. Дора Левтерова – директор на Университетския център за кариерно развитие, подчерта, че „Спорт за всички“ е не просто поредният проект, а мисия.

Специален гост на събитието бе и легендарният български гимнастик Йордан Йовчев. „Възхищавам се на вас, деца! Благодаря ви, че ни мотивирате със своя несломим дух! Приветствам Пловдивския университет за благородния проект и всички онези, които полагат усилия хората със специални потребности да не се чувстват забравени, а пълноценни“, каза роденият в Пловдив шампион.

Олимпийските шампионки по академично гребане Сийка Келбечева и Стоянка Груйчева също изразиха своята подкрепа за децата с увреждания.

Сред целите на проекта е да се подобрят уменията на учителите по ФВС и спортните треньори при работа с деца и младежи с различни увреждания. Разработени са продукти за директно

Част от присъстващите

използване – онлайн база данни с приобщаващи спортни практики от много държави, учебна книга с учебна програма за бъдещи треньори, млади специалисти и родители, спортни и неправителствени организации. Нови елементи са въпросникът за самооценка с участието на ментор, както и безплатно онлайн мобилно приложение, обясни координаторът на проекта от Пловдивския университет Таня Илиева. Материалите са напълно безплатни и могат да бъдат намерени на официалната страница на проекта: www.st4all.eu.

На събитието бяха направени демонстрации на онлайн инструментите, а опит и впечатления споделиха треньори по баскетбол, таекуондо и др.

Проектът „Спорт за всички“ през погледа на някои от участниците

Проф. д-р Невена Милева – декан на Физико-технологичния факултет и главен експерт по проекти, научни и приложни програми на ПУ „Паисий Хилендарски“

– Проф. Милева, „Спорт за всички“ е поредният реализиран проект на Пловдивския университет. Как оценявате приноса му?

– Този проект го разглеждам като една голяма поредица от проекти, при които се занимаваме с приобщащото образование и с обучението на ученици със специални потребности. Още от 2015 г. ПУ следва посока, свързана с проекти, които се занимават изключително много с тези проблеми – проекти, ръководени от проф. Левтерова, доц. Сарийска, и този проект, ръководен от Таня Илиева. Може да се каже уверено, че ПУ има вече експертиза в областта, в която се развива проектът „Спорт за всички“.

– Върху какви други проекти се работи в Пловдивския университет?

– Имаме спечелени два нови проекта, отново с ръководител проф. Дора Левтерова, които са свързани с психомоторика, с използване на средства и практики и в приобщащото образование. Това е едната посока, която продължаваме през следващите две-три години да развиваме.

Светослав Захариев – представител на младежи с увреждания от гр. Русе

– Г-н Захариев, защо спортът е важен за всички?

– Аз самият съм спортист. Станах световен шампион и европейски шампион, преди да катастрофирам. Тренирам от 6-годишен, като в детството си бях много пълно момче, но посредством спорта свалих много килограми, върнах увереността си. Преди това бях като отхвърлено момче от другите. Аз съм завършил спортно училище и спортът ми помогна много за дисциплината, за волята, за смелостта.

Спортът е неизменна част от живота и всички деца – било здрави, било със специални потребности, трябва да тренират, защото спортът прави човека човек.

Другата посока – развиваме технологиите. Знаете, че имаме Център за компетентност „Перимед“ – много голям проект, на стойност 23 млн. лева, който с партньорите от Медицинския университет трябва да приключим през 2023 г.

И не на последно място – екологията. Мониторинг на екологични области, защитени територии. Това е ново направление, в което ПУ има спечелени проекти. Един огромен проект – смятам, че ще успеем да направим нещо много стойностно и хубаво в Ахтопол, където имаме сграда. Тъй че това са трите основни посоки – приобщаващо образование, технологии и екология.

Вестник „Пловдивски университет“ – на крачка от кота 500

Най-високата трибуна

Проф. д.ф.н. Никола БАЛАБАНОВ

Призван да разпространява научни знания сред младите хора, нашият университет разполага със стотици преподаватели и с десетки аудитории и семинарни зали. Всяка от тях е своеобразна трибуна, от която ние преподаваме нашите „божи запоеди“, т.е. законите на природата и обществото, като обучаваме студентите на културата, която трябва да притежават: научна и нравствена, екологична, политическа и т.н.

Има според мен една трибуна, която по диапазона на информацията и по емоционалното въздействие се извисява над всички останали. Това е

ВЕСТНИК „ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ“

Действително всеки брой на университетския вестник ни осведомява за събитията, които стават в различните подразделения на Университета – факултети и катедри, студентски клубове и административни служби. Уведомява ни и за процесите, които протичат в страната, преди всичко в сферата на образованието и науката, както и за нашето място в тези процеси.

Позволил си да използвам латинската дума „tribuna“ като характеристика на вестника, защото той напълно съответства на смисъла, който се влага в нея – като за орган, застъпващ интересите на университетската общественост. Още в първия брой на вестника, излязъл през м. февруари 1983 г., ректорът професор Павел Ангелов го определи като „трибуна на успехите“.

Колкото и вдъхновяващо да звучи това определение, през следващите години вестникът показва, че заслужава по-ярка и задълбочена характеристика – като трибуна не само на успехите, но и на нерешените проблеми, на грижите и тревогите на преподавателите и студентите, на техните идеи и изяви.

Преди няколко години употребих като характеристика на главния редактор на вестника, г-н Тильо Тилев, думата „полифоничен“ (бр. 378 от 2.IV.2008 г.). Това определение е напълно приложимо и за самия вестник – по своето съдържание той наистина е многогласен и многозвучен. Постигнатото се дължи преди всичко на редакторите на вестника – както на сегашния, чието име вече споменах, така и на неговите предшественици: Георги Райчевски (светла му памет!), Емил Стоянов и Илиян Александров. За доброто качество на вестника допринася и колежката Гергана Иванова – дългогодишната образцова коректорка, както и сътрудниците от университетското издателство. В това отношение е важна и ролята на многобройните автори на материали, които вестникът публикува. В този авторски екип намирам своето място и аз.

Като оправдание за току-що изказаната самооценка ще спомена, че броят на моите публикации във вестника навярно вече е около сто. Разбира се, това е количествена оценка, дано и качеството на публикациите ми да съответства на академичните изисквания. Все пак внушителният ми брой

В навечерието на юбилейния брой 500 предлагаме два текста: единият от авторите е от Пловдив, другият – от Познан, Полша. Благодаря на проф. Никола Балабанов за добрите думи – те са съвсем заслужени за всички редактори преди мен и всички автори, а и за всички читатели – минали, настоящи и бъдещи. Благодаря и на Александра Михалска, дългогодишен лектор по полски език в Пловдивския университет, която продължава „да е обкръжена от чудесните спомени от България“.

Тильо Тилев

Подреждам къщата

Александра МИХАЛСКА

Подреждам къщата. Изминаха 10 години, откакто се върнах в Полша, и все намирам български следи въкъщи. И колкото по-дълго съм в родината си, толкова по-ценни стават за мен сувенирите от периода, когато живях в България. Ето иконата, която ми подари моят приятел иконописец от Пловдив през 2004 г. за рождения ми ден, ето розовото масло от Казанлък, ето снимките от Широка лъка с кукер-

ските обреди, ето керамични съдове, в които обожавам да приготвям ястия, вдъхновени от българската кухня, ето моите учебници, по които преподавах полски език, сувенири от студентите за сбогуване, моята лична карта за временно пребиваване, моя бележник от работата в посолството, стотици визитни картички, брошури със събития в Полския институт и моите картини от Художествената

На стр. 11 ➔

Първият брой на вестника

показва, че съм привързан към вестника. За мене той е не само прозорец, през който оглеждам панорамата на университетския живот, но и врата, през която често преминавам, за да споделя с колегите своите оценки и размисли. Особено полезен в това отношение ми беше вестникът, когато бях ректор (1989 – 1993 г.) и страната, а заедно с нея и Университетът преживяваха мъчителни преходни години. В редица статии по онова време споделях с колегите своите тревоги, свързани със съществуването и управлението на Университета: „Някои нерешени проблеми на Пловдивския университет“ (бр. 105, март 1991 г.), „ПУ в условията на конкуренция и пазарна икономика“ (бр. 118, дек. 1991 г.), „Заплати и тревоги“ (бр. 124, март 1992 г.) и др.

Преди години, в 400-ия брой на в-к „Пловдивски университет“, изразих становището си за него, като го нарекох „фактор за духовно общуване между колегите“ (20.V.2010 г.). Това определение важи с пълна сила и днес, когато формите за общуване в университета силно са намалели. Именно вестникът е този, който способства за компенсиране на дефицита. В този смисъл мога да разширя горното определение, като го нарека фактор за духовно обогатяване. Като всеки човек, и аз си имам свой свят, свои идеи и проблеми, но когато чета вестника, се чувствам съпричастен и съучастник в делата и събитията в Университета, съдейник и съвиновник за всичко, което става в него.

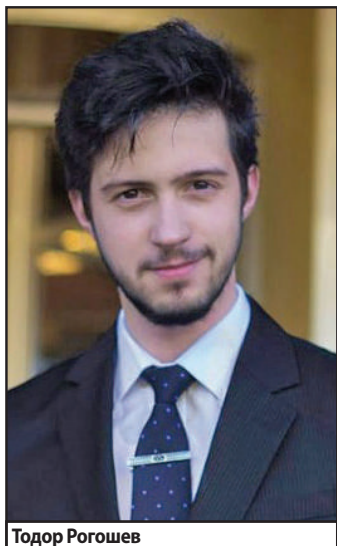
И сега, почти десет години след пенсионирането ми, всеки път, когато влизам в сградата на Университета, най-напред поглеждам към масичката до входа, на която Тильо Тилев грижливо подрежда екземпляри на новоизлезлия брой. Очаквам с интерес неговата поява и с вълнение чета всички материали в него. Това не само ме обогатява, това ме подмладява, връща ме в годините на моята младост, когато изграждахме основите на Университета, и в по-зрелите ми години, когато го превърнахме в истински храм на знанието.

Искам да пожелая на в-к „Пловдивски университет“ и на неговия главен редактор творческо дълголетие и все така благотворно да влияят върху развитието на нашата алма матер!

Студент от Юридическия факултет, избран за български младежки делегат към ООН, спечели и награда по международно хуманитарно право

Тодор Рогошев, студент от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, бе избран за един от новите български младежки делегати към ООН с мандат за 2020/2021 г. Имената бяха обявени по време на официална церемония в Министерството на външните работи. Тодор Рогошев от ПУ „Паисий Хилендарски“ и Кристиана Стоянова от СУ „Св. Климент Охридски“ в продължение на 18 месеца ще представляват младите хора в България на най-високо междуправителствено ниво и ще отстояват мнението на българската младеж на национално и международно равнище.

В комисията по избор на финалния етап от тазгодишния конкурс участваха представители на Министерството на външните работи, Министерството на младежта и спорта, Националния младежки форум, Сдружението „Национална младежка карта“, Бъл-

Тодор Рогошев

гарската платформа за международно развитие и Дружеството за ООН в България.

Тодор Рогошев е възпитаник на Юридическия факултет в ПУ „Паисий Хилендарски“, като основните му професионални интереси са международното право и международните отношения. Освен в многобройни състезания по дебаты е участвал в престижното

състезание по международно право Philip Jessup, като през 2018 г. е обявен за най-добър оратор на националните кръгове.

Тодор Рогошев беше отличен с приза за **най-добър говорител** по време на участието си в лятно училище и състезание по международно хуманитарно право (МХП), организирани от Истанбулския институт по международно право, Международния комитет на Червения кръст и Турския Червен полумесец – Kirimli Dr. Aziz Bey International Humanitarian Law Moot Court Competition & Advanced Summer School.

Тодор Рогошев бе един от членовете на представителния отбор на ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“, който достигна до полуфинала на състезанието. Останалите участници от висшето училище бяха Виктория Стоянова и Франческа Ночев. Нашият отбор бе единственият от България, допуснат за участие в съби-

тието. Тримата студенти са членове на Клуба по международно хуманитарно право към Юридическия факултет на Пловдивския университет, а участието им е подкрепено от Българския Червен кръст и Регионалната делегация на Международния комитет на Червения кръст в Белград като част от усилията за разпространение и промоция на нормите на МХП.

Лятното училище и състезанието бяха предназначени за студенти по право и се провежда изцяло във виртуална среда. Темите на състезанието включваха редица проблеми, като употреба на автономни оръжия, окупация, военнопленници и защита на медицинските лица по време на въоръжени конфликти.

Състезанието бе предшествано от няколко седмици онлайн лекции с представители на Международния комитет на Червения кръст и много други авторитетни лектори.

„Пловдивски университет“

➔ От стр. 10

академия в София... Попаднахми и няколко броя на вестник „Пловдивски университет“, в който отразявахме събитията, организирани от полонистите... Обкръжена съм от България и чудесните спомени, все едно съм там, но не съм.

Все намирам начин обаче да се връщам душевно и физически... От десет години преподавам иконопис, ходя и своите студенти и посещаваме любимите ми места, даже направихме два пъти работилница по мозайка в Пловдив. От две години пък съм докторантка по културознание в Познанския университет „Адам Мицкевич“ и си избрах тема, свързана с България. Изследвам културата към преподобна Стойна в църквата „Св. Георги“ в село Златолист до Мелник, както и срещата на сакрум и профан-

Подреждам къщата...

Александра Михалска е завършила славянска филология с български език, следдипломна квалификация по културознание, история на изкуството в Познанския университет „Адам Мицкевич“ и професионална квалификация по живопис и иконопис в Художествената академия в София. Живяла е 7 години в България, където е работила като преподавател по полски език в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (2003 – 2007), в Посолството на Република Полша и Полския институт в София (2007 – 2009), популяризирайки културата на своята страна в България. От 2011 г. преподава иконопис в Художествената академия в Познан. От 2018 г. е докторантка по културознание в Университета „Адам Мицкевич“ в Познан, Полша.

нум в иконографията на църквата и обредите, свързани с културата. Поддържам връзките с българските учени, посеща-

вам отново мястото, което ме очарова за първи път през 2012 г., и се опитвам да разпространявам знанието за

българската култура не само в Полша, а и в чужбина, когато пътувам по конференции.

Наскоро намерих регистрационната си карта от 2003 г., когато започвах работа като лектор по полски в ПУ, телефонните жетони, няколко стотинки, филакто от Бачковския манастир, мартеница и една картичка с пожелания. Помислих си, че много неща се промениха през последните години, че четирите години, прекарани в Пловдив, и общо седем в България са най-хубавият период в живота ми и знам, че няма да се върнат, но ще останат в мен завинаги.

Много поздравя на всички добри хора, с които се срещнахме в България, а на университетския вестник пожелавам по случай юбилейния брой 500 още хиляди вълнуващи поводи за статии!

Тайнството, наречено Любов Яна Язова – Александър Балабанов

Стефан ПАМУКОВ

(Неизвестно писмо)

В тяхната любов има намеса на провидението. Създадена от мечти, тя се родее с истината и радостта на деня. Това е главно допир с пулсиращия живот, преоткриване на света в най-хубавата възраст, когато в душите греят слънца, една еволюция на очакване и надежди. За себе си Яна Язова я нарича Пролетта на Мо.

Минават дни, месеци, години – тази пролет разцъфва, емоциите стават все по-силни и изненадващи. При всеки повод Яна Язова засвидетелства пред професор Балабанов своята преданост. Тя усеща нежността на копнежа, силата на вихъра, който ги поддържа, но не съзнава, че и двамата са жертва на едно сладостно безумие. Поетесата го приема като съдбовна даденост, щом в любовта има толкова красота, озарение и духовна мощ. В откритото писмо до Ал. Балабанов тя споделя:

„Мили мой, мое щастие, ако ме обичаш, не скърби. Твоето писмо е така меланхолично. Помисли, ще отидем пак на море и късно вечерта ще тръгнем по брега, уловени за ръце...

Като съм ми е всичко. Не се бой от мене. Аз само чрез тебе видях истинска любов към мъж и човек. Ти ми даде такава щастие, което само в приказките съществува, а ми даваш блаженството сега, във всичките мигове. Такова тъжно, велико блаженство! Не ме карай аз да те утешавам. Самата аз вече едва се усмихвам от тъга“ (15.VIII.1932 г.).*

Човек не може да повярва, че такава върховно изживяване може да остане незащитено от бури. И щом се появяват тревожните чувства, оттук до пропастта остава само една стъпка. Единствено оцеляват спомените за опияняващата страст и илюзиите за първата любов като всевечна.

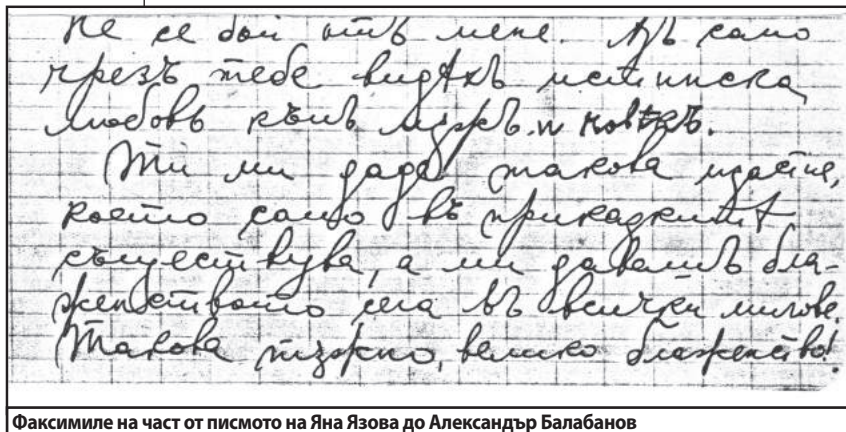
* Публикува се за първи път.

Александър Балабанов

Яна Язова

Факсимиле на част от писмото на Яна Язова до Александър Балабанов

Нови езикови курсове

Центърът за езици и интеркултурна комуникация на ПУ „Паисий Хилендарски“ стартира курсове по английски, немски, руски, френски, италиански, испански, португалски, китайски, корейски, полски, чешки, сръбски, хърватски, гръцки и турски език.

Сред предложенията с руски език е и съботен детски курс за ученици от 1. до 5. клас.

Записвания: до 15.10.2020 г. при Светлана Попчева в каб. 369 (3. ет. в сградата на Ректората), на телефони 032/261 238 и 0888 16 06 15 или на имейл spoptcheva@abv.bg.

Поезия от Кристина Ясенова

Българско сърце

Небето плува в гълъбова кръв.
И днес слънцата падат, после стават,
а ветровете с гордостта на лъв
по тъмните огнища се прозяват.

Пълзи студът по свити рамене.
Изправените го усещат също.
Времето душата ни гризе,
повеля ни безжалостно, могъщо.

Те, младите, избягаха оттук.
Останаха земите да пустеят.
Две бабички на село сеят лук.
За срещата с децата си живеят.

И нивите усмихват се до тях,
макар и бурените да ги пият.
Макар и труден да е този смях!
Макар от спомените да го шият...

Гората тихичко прошепва с плам,
че самотата нощем щом я жили,
мечтае си да я помилваш с длан
като хайдутин, сбиращ в нея сили.

По къщите върлува тишина
и нечий пулс едва-едва усеща,
че може би ще дойдат времена
след мъчните раздели и за среща.

Сърцето ударите си едва събира,
но няма да угасне, не е редно!
То зверски ще се бори да не спира,
преди да те прегърне за последно.

* Кристина Ясенова – специалност „Гражданско образование и чужд език“, бе отличена с поощрителна награда в миналогодишния конкурс на в. „Пловдивски университет“.

Отново рекорден брой първокурсници. Близко 4000 са новоприетите студенти в Пловдивския университет

Ето и данните за изминалата кампания. Кандидат-студентите са 6470 (за сравнение – през миналата година са били 5979), а според план-приема за държавна поръчка на първо класиране са заети 65% от местата, на второ класиране – 99%, и след допълнителния прием – 102%. Най-много кандидат-студенти са се явили на изпита по български език – 611, следват английски език – 255, комплексен изпит по физическо възпитание – 175, психология – 169, математика – 154, информатика – 125, изобразително изкуство – 123. На изпита по говорни и комуникативни способности са се явили над 1500 души.

В първата десетка на най-предпочитаните специалности според общия брой на студентите, които са ги посочили независимо дали като първо, второ, трето, или следващи желания, са: „Маркетинг“ – 1145, „Бизнес мениджмънт“ – 1061, „Право“ – 933, „Икономика и бизнес“ – 896, „Национална сигурност“ – 844, „Софтуерни технологии и дизайн“ – 752, „Предучилищна и начална училищна педагогика“ – 736, „Софтуерно инженерство“ – 669, „Финанси“ – 654, „Мениджмънт на туристическия бизнес“ – 638. Всички спе-

циалности от първата десетка са редовно обучение (Р). Интересно е, че веднага след тях идва „Предучилищна и начална училищна педагогика“ – задочно обучение (З), но като първо желание задочната форма на тази специалност е посочена от 393 души, а редовната форма – от 284. Новата специалност „Микробиология и вирусология“ е била посочена от 129 кандидат-студенти, а като първо желание – от 30.

Моменти от кандидат-студентската кампания

Най-много кандидати за специалност, посочена като първо желание, има за „Право“ (Р) – 499, между задочната и редов-

нерство“ (Р) – 316, по 223 са кандидатите за специалностите „Национална сигурност“ (Р) и „Право“ (платено обучение, задочно), „Софтуерни технологии и дизайн“ (Р) – 222, „Маркетинг“ (Р) – 172, „Физическо възпитание“ (З) – 165, „Национална сигурност“ (З) – 162, „Английска филология“ (Р) – 160.

На дневен ред са магистърските програми – близо 130, записването за които вече започна.

На всички новоприети студенти – честито! Нека следването в Пловдивския университет бъде един от най-ползотворните и щастливи периоди в живота ви!

„Пловдивски университет“

Отслужен беше водосвет за здраве и благоденствие в параклиса на Университета

Галина ТОДОРОВА

На 1 октомври 2020 година Светата Православна Църква чества празника Покров на пресвета Богородица и паметта на св. апостол Анания (I век), на светите преподобни Роман Сладкопеец (V век) и Йоан Кукузел (XIII – XIV век). В този ден отец Фотий – назначен от Негово Високопреосвещенство Пловдивския митрополит Николай за предстоятел на храма „Св. преподобен Паисий Хилендарски“ (който се намира в двора на Новата сграда на Университета), разговаря за кратко със студенти от Педагогическия факултет и от катедра „Теология“ към Философско-историческия факултет. В диалога свещеникът представи факти от своята биография и отговори на въпроси за същността на православната християнска вяра. След разговора отец Фотий отслужи водосвет с участието на уредника на параклиса Галина Тодорова, а сред присъстващите бяха заместник-ректорът доц. д-р Надя Чернева, преподавателите гл. ас. д-р Адриана Любенова, Константин Ковачев и др.

Прочетени бяха молитви за здраве, благоденствие и успех на студентите и преподавателите към Бог Света Троица, Бог Син – Иисус Христос, и към св. Богородица, псалмите 142 и 50, откъс

от Евангелието, свързан с едно от чудесата на Иисус Христос – изцвяването на болния в къпалнята Витезда, както и апостолско четиво от посланията на св. ап. Павел за Водосвет. Изпълнени бяха тропарите на празника Покров Богородичен и на храмовия светия, преподобен Паисий Хилендарски, тропара за Въздвижение на Честния Кръст и тропара при преломяване на хляб.

След края на богослужението участниците в събитието споделиха питка и грозде, наляха си от осветената чрез молитвите вода, с която отецът ги поръси от зелена дъхава китка с чешшир, здравец и босилек. Освен честване на църковния празник целта на водосвета беше да бъдат вдъхновени студентите и преподавателите за по-успешна работа през новата академична година.

Отец Фотий съобщи, че водосвет ще отслужва в параклиса на всяко първо число на месеците през годината. Той покани всички по-често да посещават храма и да общуват с него и уредника. В бъдеще ще се работи за издигането на статута на храма, така че да бъде отслужен пълен чин на освещаване и в него редовно да бъдат отслужвани литургии. Това ще бъде постигнато с голямата помощ на ръководството и всички служещи в Светата Пловдивска Митрополия.

ХРАНА И ХРАНЕНЕ.

БЪЛГАРСКИТЕ МОДЕЛИ ИЛИ МОДЕЛИ ПО БЪЛГАРСКИ

Кратък разказ за един интердисциплинарен семинар

Мария БЯЛДИМОВА, Зоя ИВАНОВА

Университетският център за работа с млади учени, докторанти и постдокторанти, носещ изтънченото латинско название *Academia UIVENTUTIS*, проведе на 20, 21 и 22 юли 2020 г. интердисциплинарен семинар на тема: „Храна и хранене – българските модели или модели по български“. Това е вторият интердисциплинарен семинар, който центърът организира. Местата за него се запълниха още на третия ден след излизането на обявата на сайта, но всъщност това едва ли е било изненада за организаторите – вече се знаеше колко интересен е бил семинарът миналата година в село Смилян, а темата на тазгодишния буквално „засяга“ всеки от нас. Няма как да си представим реалността на човешкото съществуване без храна, тя е основното „гориво“, което поддържа дейността на всички жизненоважни функции в организма ни.

Девет сутринта е, а мястото на нашата среща – лятната градина на бирария „Фабрик“. Часът е доста ранен за бирария, но пък е напълно подходящ за провеждането на семинар. Ограда, покрита с бамбукова рогозка, плетени градински столове, настилка от естествен камък и ухание на босилек създаваха усещане за истинска идилгия – тишина, спокойствие, уют! А под сянката на големите чадъри бе разположена нашата пъстроцветна академична гилдия: социолози, филолози, биолози, химици, философи, икономисти, математици, педагози. Всички – любопитни и леко дистанцирани (повечето се срещаме за пръв път), всички – спазващи стриктно изискванията за безопасност, но и особено щастливи от срещата „на живо“. Денят на откриването беше белязан от още нещо – 20 юли е църковният празник на св. Илия, покровителя на кожухари, самарджии и на хлебари, и това съвпадение придаде особена духовна символика на начинанието ни. След прекрасните уводни думи на ръководителя на центъра проф. д.ф.н. Л. Липчева проф. д.н.к. М. Шнитер ни потопи в атмосферата на библейските концепции за храната. Запозна ни със системата на кашерното (чистото, разрешеното) хранене – правила и норми, свързани с повелите на Стария завет и фундаментални за религията на евреите. Храненето за евреите е ритуал, реконструиращ този в разрушения им храм. Беше много интересно да разберем как представителите на различните конфесии се диференци-

рат чрез начина си на хранене, защо квасеният и безквасният хляб са специална вътрешна граница между православни и католици, защо една от основните опозиции в християнството е опозицията *храна и пост*. Нашите празници, обичаи, традиции се идентифицират с храната, подготвяна за тях. Храната осъществява връзката между живи и покойници чрез ритуала на раздаването в памет на душите в отвъдното. Храненето е социален акт, ритуал, култура. То е израз на асоциативна мрежа от отношения както между отделните индивиди, така и между човек и Бога. Като условие за присъствието ни на земята храната свързва човека със света и с останалите земни създания, но и го отделя от тях. Опозицията *сурова/готвена храна или жива/нежива* идентифицира антропологическите трансформации у човека, отделящи го от останалите земни креатури. Лекциите на проф. Шнитер провокираха толкова много въпроси, че дискусиата

след тях буквално „поглъщаше“ времето ни за почивка.

Лекцията на проф. И. Костадинова, гост на семинара от Медицинския университет в Пловдив, премести ракурса на научната проблематика в посока на сложните хранително-лекарствени реакции, които, за съжаление, понякога могат да се окажат фатални за човека. Темата „Храни и лекарства“ ни убеди, че ежедневието ни е в пряка зависимост от познатията ни за храната, която прие-

вото на любими „храни“ като кофеина и алкохола.

В стремежа си да ограничи консумацията на вредни вещества, съставна част на „модерната“ храна, и да подобри нейното качество, съвременният човек често се насочва към продуктите на биоземеделното. Доц. д-р Ю. Джабарова ни въведе в света на биохраните с интересната си лекция на тема: „Поведение на потребителите на пазара на биологични храни“. Въпросът за биологично чистата храна не се изчерпва единствено със здравословния й ефект. Биологичната храна ангажира обществена своя потребител, като го връща към традицията, към един нов начин на социално общуване, към преосмисляне на проблемите на околната среда. Тя е биомостът между еднакво мислещите хора, търсещи своята идентичност, в резултат на новото им отношение към природата и нейните ценности. Биохраната е резултат от дълга верига, подчинена на строги правила, свързваща производителя с крайния потребител, но тя предполага преди всичко изградено доверие. Доц. Джабарова увлече всички в спорове около отношенията (био) качество/социално доверие/цена и скоро сами се убедихме, че сме склонни да се делим не толкова на почитатели и отрицатели на биохраните (вече знаем, че те могат да изградят „модерна религия“), колкото на оптимисти и песимисти, на активни и пасивни потребители и т.н.

От философска гледна точка ние, хората, също сме храна (на света) и по този начин се вписваме в ритмиката на Космоса. Основните акценти в лекциите на проф. Райчо Пожарлиев („Философските дискурси към храненето“) ни преведоха от по-примитивната представа на метафизиците, които разделят света на „това, което се яде, и това, което не се яде“, до позадълбочената интерпретация на храната в антропологичен план, обусловена от фразата „*ти си това, с което се храниш*“. Специално внимание бе обър-

На стр. 15 ➔

Седмата пловдивска студентска юридическа академия

В края на август се проведе поредната Студентска юридическа научна академия (СЮНА) на Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. За седми път студентите юристи представиха свои научни съчинения по избрани от тях теми в почти всички основни области на правото, за радост на журито и публиката от студенти и практикуващи юристи.

Творбите бяха публично обсъдени и оценени от авторитетното жури, включващо преподавателите във Факултета проф. д-р Григор Григоров, доц. д-р Люба Панайотова, гл. ас. д-р Антония Илиева и студентката последна година Моника Дженаварова, миналогодшна победителка в СЮНА. Конкуренцията между съчиненията беше сериозна при определяне на тяхното класиране. Първо място спечели изследването на тема „Международноправна защита на културното наследство и интелектуалната собственост на коренните и племенните наро-

Студентите участници в юридическата академия

ди“ с автори Тодор Рогошев (пети курс) и Франческо Ночев (трети курс). Второ място зае докладът на Антоний Гатов „Характеристика на 72-часовото прокурорско задържане по НПК. Съответствие с ЕКЗПЧОС. На трето място беше класирано изследването на Габриела Райнова „Частичното цедиране на вземане – възможност за неправомерно облагодетел-

стване?“. Специалната награда на председателя на журито получи творбата, посветена на защитата на свидетелите в наказателния процес, с автори третокурсничките Станислава Михайлова и Деница Петрова.

Щом има класиране, разбира се, че има и награди. За всички участници в СЮНА водещите издателства у нас „Сиби“ и „Сиела“ осигуриха награди, за

което организаторите много благодарят. Тези издателства изпратиха свои подобрени правни книги, като призворите, заели първите места, получиха и абонамент за правноинформационната система „Сиела“.

Определено СЮНА се превърна в традиция, която увлича студентите от всички курсове на ЮФ да споделят, дискутират и доразвиват своите идеи на необятната територия на правното познание. Тази традиция всяка година се допълва с модерни изследвания по въпроси, заинтригували по някакъв начин техните автори.

От една страна, гледната точка на студентите е много ценна, защото те дават свежи идеи, като не мислят консервативно и „типично по юридически“. От друга страна, СЮНА обогатява традиционните образователни дейности на ЮФ, като предоставя възможност на студентите да сменят местата си със свои преподаватели и да влязат в нетипичната роля на лектори.

„Пловдивски университет“

➔ От стр. 14

нато и на храната през призмата на понятията *необходимост* и *свобода*. *Кухнята* – една мистерия и начало на цивилизованост, *готвачът* – творец и автор на храната, и *ресторантът* – място за публична изява на готвача, са все понятия, заемащи ключово място във възприемането на храната, а сякаш ние, хората, сме ги заварили наготово. Сериозна тема за размисъл (с хумористична нотка) предложи контрастът между разсъжденията на Хипократ за диетиката, опиращи се на връзката на човешкия живот със стихииите, и максимата на съвременните диетолози „яжте, без да се храните“, своеобразно допълнена от предефиниране на идеята за храна от Пиер Дюкан чрез „чудото на овесените трици“. А каква ли щеше да бъде на вкус добре познатата ни торта „Сахер“, ако през XIX век 16-годишният ѝ създател беше открил в австрийската придворна кухня продукти, различни от тези, които днес ние използваме за приготвянето на вкусния сладкиш?

Храна и хранене...

Хранителните вещества (или по-точно метаболизъмът) са сериозно изследователско поле за химиците, но и свещена тема за всички фитнес манаии. От какво сме изградени? Какъв химичен състав притежават храните? Какво представляват енергийният баланс и метаболитните нарушения? Ако обмяната на мазнини в нашия организъм е лоша, то това означава, че холестеролът ни е „зле възпитан“, а схематично представена, обмяната на белтъчини наподобява герданче от мъниста, низано на спирала. Това бе малка част от интересните въпроси и факти, които научихме от доц. д-р Нина Димчева, специалист от областта на химията. Чувствахме се най-малко подготвени тъкмо за нейната тема (с изключение на двете колежки от Химическия факултет, естествено!), но се оказа, че всички еднакво сме „готови“ да навлезем в микросвета на собствените си организми, да открием приключе-

нията на случващото се в невидимия ни аз.

Еlegantен финал на нашия семинар предложи *дигиталната кулинарна езикова карта*, представена ни от доц. д-р Ана Кочева, гост от Института за български език при БАН. „Сватбарското жито“ в Троянския край, десертът „грагалета“ в гр. Якоруда, гозбите, пригответи с любимите на копривщеници картофи, бяха малка част от виртуалната ни разходка в кулинарния свят на българина. Успяхме да запишем и една рецепта за задушено на възрастна жена от с. Годеч. Езикова картина на храната на българина представя богатата палитра от български диалекти, която можем да проследим виртуално чрез създадената карта – една лингвистична матрица за бъдещи изследвания в областта.

Семинарът се оказа изключително интересен и полезен обмен на научна информация за храната през ракурса на религията, на философията и

социологията, на биохимията и медицината, на лингвистиката и литературата. Той завърши с общаваща дискусия, в която преподаватели и млади учени успяха да изкажат не само положителните си емоции, но и да споделят идеи, да дадат предложения за бъдеща екипна работа по темата. Оформи се първата група за интердисциплинарно проектно проучване, прозвучаха няколко интересни предложения за статии, за нови теми в рамките на вече разработени семинари за студентите и др. С поне няколко предложения за теми на нови интердисциплинарни семинари приключи нашата дискусия. А това е солиден аргумент, че *Academia UIVENTUTIS* смело и успешно следва основните си цели, а именно – да консолидира едно ново конкурентоспособно поколение млади учени, притежаващо максимално разгърната иновативност и модерно интердисциплинарно мислене. Поколение, което да осмисля съвместното си професионално бъдеще тъкмо тук – в академичната общност на Пловдивския университет.

**ЛОГИКАТА
РЕШАВА**

Задача за Кант и часовниците

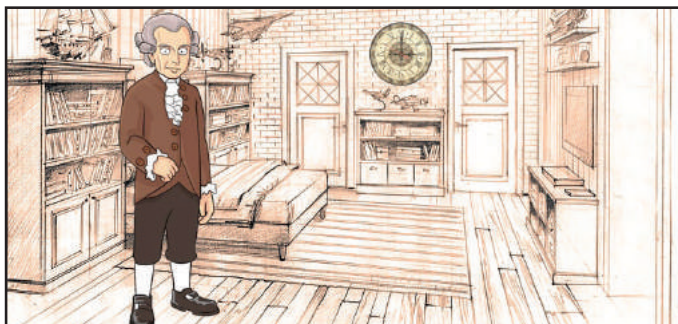
Тук става дума за една интересна история от живота на великия немски философ Имануел Кант (1724 – 1804). Известно е, че Кант бил ерген и имал до такава степен утвърдени навици, че жителите на Кьонигсберг (сегащия Калининград), виждайки го да преминава покрай тази или онази къща, можели да сверят по него своите часовници.

Една вечер Кант с ужас забелязал, че стенните часовници в неговия кабинет са изостанали. Явно слугата, който вече си бил тръгнал, забравил да ги навие. Великият философ нямало как да разбере колко е часът, защото джобният му часовник бил на ремонт. Затова той не започнал да превърта стрелките, а

отишъл на гости на своя приятел Шмит – търговец, живеещ на около километър. Влизайки в дома му, Кант погледнал часовника в антрето и оставайки няколко часа на гости, си тръгнал. Той се прибрал по същия път, както винаги със своята бавна, уравновесена походка, която не се била променяла в продължение на 20 години.

Кант нямал никаква представа за колко време се е прибрал (Шмит неотдавна се бил преместил и Кант още не бил наясно колко време му трябва, за да стигне до дома на приятеля си). Въпреки това, влизайки в къщата, той правилно сверил часовника.

По какъв начин Кант е успял да направи това?

Отговор на задачата:

Излизайки от дома си, Кант погледнал стенния часовник, затова, като се прибрал и погледнал циферблата, той веднага разбрал колко време е отсъствал. Кант знаел колко часа е стоял на гости, защото веднага при пристигането си и при тръгването от Шмит видял какво показва часовникът в антрето. Кант извадил това време от времето, през което той не бил у дома си, и определил колко време му е отнела разходката в двете посоки. Имайки предвид, че винаги се движел с една и съща скорост, то пътя в едната посока изминал за половината от изчисленото време. По този начин и определил точното време на завръщането си.

Какво ни е отредила съдбата, не знае никой. Първите стъпки на някои от нашите най-знаменити съвременници в областта на науката, изкуството или бизнеса са белязани от огромни провали, след които мнозина биха се отказали да следват този път. Но животът им по-нататък е съпроводен от бляскави успехи.

Алберт Айнщайн – физик

Провал: До четвъртата си година почти не говорел. Учителите го смятали за умствено изостанал. Успех: Разработил Теорията за относителността и направил редица други открития в областта на фундаменталните изследвания, получава Нобелова награда.

Бил Гейтс – основател на Microsoft

Провал: Напуска „Харвард“, а неговото първо бизнес начинание – Traf-O-Data, пропада. Успех: Създава Microsoft, става един от най-богатите хора в света.

Стив Джобс – основател на Apple

Провал: Напуска „Станфорд“, после е уволнен от собствената си компания. Успех: Открива друга фирма – NeXT Inc, и я продава за 430 млн. долара. Връща в свои ръце управлението на Apple.

Опра Уинфри – телевизионна водеща

Провал: В юношеска възраст става самотна майка, преживява редица трудности. Успех: Става водеща на най-популярното токшоу в света.

Уолт Дисни – художник аниматор

Провал: Бил уволнен от вестник с мотива, че му липсва фантазия. Първата му фирма фалира. Успех: Създател на анимационния герой Мики Маус, основава компанията „Уолт Дисни“. Носител е на 32 награди „Оскар“.

Томас Едисон – изобретател

Провал: Прави над 1000 неуспешни опита да произведе електрическа крушка. Успех: Създава електрическата крушка, електромера, фонографа, патентова над 4000 изобретения.

Хенри Форд – изобретател

Провал: Два пъти неуспешно се опитва да основе собствена компания. Успех: Създава фирмата „Форд“, родоначалник е на масовото производство, автор на повече от 160 патента.

Джоан Роулинг – писателка

Провал: Била е самотна майка. Получава отказ от 12 издател-

15 провала, които са последвани от бляскави успехи

ства. Успех: Публикува цикъл книги за Хари Потър, които се превръщат в бестселър. Марката „Хари Потър“ се оценява на 13 млрд. долара.

Стивън Спилбърг – режисьор

Провал: На три пъти не е приет в Университета на

Южна Калифорния. Успех: Снима редица кинохитове: „Челюсти“, „Списъкът на Шиндлер“, „Джурасик парк“, поредицата за Индиана Джоунс и др. Един от култовите режисьори на нашето съвремие.

Мерилин Монро – актриса

Провал: При опита ѝ да постъпи в модна агенция, я посъветвали да си потърси работа като секретарка. Успех: Става знаменитата актриса, определяна е като най-сексапилната жена в света и дълго време е модна икона за нежния пол.

Браян Екътън – създател на месинджъра WhatsApp

Провал: Не го вземат на работа във „Фейсбук“ и „Твитър“. Успех: Създава месинджъра WhatsApp, купен по-късно от „Фейсбук“ за 19 млрд. долара.

Сергей Брин и Лари Пейдж – създатели на търсачката Google

Провал: Измислили са търсачка в интернет, но никой не иска да купи идеята. Успех: Google става компания номер едно в интернет, оценена е на 500 млрд. долара.

Винсент ван Гог – художник

Провал: Приживе успява да продаде само една картина, и то на свой близък. Успех: Нарисувал е повече от 900 картини, които днес се смятат за шедеври и се продават за десетки милиони долари.

Стивън Кинг – писател

Провал: Първата му книга е отхвърлена от 30 издателства. Успех: Книгите му се издават в милионни тиражи по целия свят, получава над 30 литературни награди, а по негови произведения са снимани 90 филма.

Майкъл Джордан – баскетболист

Провал: Изгонен е от училищния отбор по баскетбол като безперспективен. Успех: Печели 6 титли с „Чикаго Булс“, получава прозвището „Въздушния“ заради своя отскок. Считан е за един от най-великите играчи в историята на баскетбола.